

Dabas pētniek!

Tu esi nokļuvis saulainākajā Latvijas dabas nostūrī, kur smaržo jūras apskaloti smilšu krasti un vējainas priežu galotnes. Garā jūras piekraste ir tikai daļa no Saulkrastu piedāvātā skaistuma. Saulkrasti ir dabas un cilvēka radīta pasaule, kas vēsturiski radusies no pieciem ciemiem – **Neibādes, Pēterupes, Katrīnbādes (Pabaži), Zvejnieciema un Bārdciema**. Dodies aplūkot mežonīgās pludmales! Vēro saulrietu krāsu spēles un sveic dzestros rītus 18 metru augstajās Balto kāpu virsotnēs!

Katrs – aktīvs, laisks, pārdomu pilns vai prieka uzlādēts – atradīs sev piemērotāko!

Saulkrastu TIC
+371 6 795 26 41
tic@saulkrasti.lv

visitsaulkrasti.lv

Saulkrastu pludmale

17 km gara dabas pērle. Meklē daudzveidību dziedošajās smiltīs Lilastē un akmeņainajā piekrastes daļā Zvejnieciemā. Pludmale ir vēju pārpūsta un viļņu pārskalota, te **uzkrājas** jūras pienestās smiltis un atrodamas dažādas **“jūras veltes”** – jūrā un upēs dzīvojošo gliemju čaulas, zaļāļģu pavedieni un brūnāļģu čemuri, jūras noslīpēti un izskaloti akmentiņi, zariņi un citi pārsteigumi. Atver skatu uz pasauli un ļaujies sīklietiņu meklēšanas drudžim!

8 Ķīšupe

(garums **31 km**) iztek no Langas purva, tek gar Vidrižiem. Ķīšupes nosaukums, iespējams, cēlies no cilvēka un māju vārda. Upes tuvumā 17. gadsimtā dzīvojis kāds vīrs vārdā Ķīsis. Ķīšupi vari šķērsot pa Ķīšupes tiltu Tilta ielā.

Zvejnieciems

19. gadsimtā izveidojās **neliels ciems Skultes jūrmalā**, kuru apdzīvoja zvejnieki. Nosaukums Zvejnieciems radās no iedzīvotāju pamatnodarbošanās. 1967. gadā Skultes Zvejnieciema daļa pievienojās Saulkrastu pilsētam. Šodien Zvejnieciemā **darbojas Skultes osta**, kuru svinīgi atklāja 1939. gada 7. oktobrī. Akmens, ko izvēlējies Kārlis Ulmanis kā ostas būves liecinieku, joprojām atrodas Zvejnieciemā, un ostā arī šodien notiek aktīva darbība.

Starp Skultes ostu un Saulkrastu pludmali atrodas **Zvejnieciema akmeņainā pludmale**. Vieta radošām dvēselēm, kur iedvesmoties vasaras atspulgos, kur dzirdēt ko jaunu, klausoties priežu rudens sarunas, un būt ar sevi ziemas stindzinošajā gaisā vai pavasara mūzas gaidās.

9 Aģe

(garums **39 km**) iztek no Aģes ezera, uzņem arī Aijažu ezera ūdeņus un ietek jūrā Zvejnieciema teritorijā. Jau 13. gadsimtā Aģe **pieminēta Indriķa Livonijas hronikā** ar vārdu **“Adya”** (lībiešu valodā ‘krasts, mala’). Aģe bija vietējas nozīmes satiksmes ceļš. Šodien Aģes upes grīvā darbojas Skultes osta. Aģi vari šķērsot pa vantu tiltu aiz nesen atjaunotā kultūras nama “Zvejnieciems” vai Bērzu alejas galā.

**PĀRI ČETRĀM UPĒM
SAULKRASTU
CEĻVEDIS**

Inčupes, Pēterupes, Ķīšupes, un Aģes grīvas un lejtecē atspoguļo daudzveidību gan augu, gan dzīvnieku valstī. Tu vari vērot gan pierasto jūrmalas ainavu, gan mežonīgus dabas skatus vairākus desmitus kilometru garos upju krastos.

Vidzemes piekraste Tavā kabatā! Iepazīsti smilšainās pludmales, akmeņu stāstus, viesojies amatnieku darbnīcās un senajās Vidzemes piekrastes apdzīvotās vietās!

Pēc garām pastaigām, veldzēšanās jūrā un sportiskām aktivitātēm noteikti būsi izsalcis. **Iegriezies kādā no kafējnīcām vai krodziņiem!**

Bet, **ja jūti sevī enerģiju** turpināt pārgājienu tālāk, **iesakām mērot ceļu līdz Lauču akmeņiem**. Plaša un smilšaina pludmale sāksies tieši aiz Skultes ostas Ziemeļu mola.

10 Liepu aleja

To stādīja mācītājs Jānis Neilands (1871 – 1883) un **vairāk kā 140 gadus vecais ozols**, kuru stādījis Pēterupes evaņģēliski luteriskās draudzes mācītājs (1851 – 1869) Johans Vilhelms Knīrims.

Bādciems

Starp Dūņu un Lilastes ezeru, autoceļiem un kāpām redzi dažas mājas. Agrāk te atradās Bādes (latviski – "peldēšanās" vecais) ciems jeb Bādciems. Kā stāsta vietējie iedzīvotāji, tuvāk jūrai bijis Lilastes krogs. To apbērusi ceļojošā kāpa.

Latvijas valsts laikā Bādciemā bijušas ne vien mazas, noplukušas, bet arī jaunas, glītas mājas. Kā rakstīja jūrmalas apceļotājs V. Veldre: "neviens, kas negrib zvejot, šeit netiek pie maizes. Tukšā smiltī zeme dod gauži maz."

BĀDCIEMS

3 Baltā kāpa

Baltā krāsa simbolizē nebūtību, nepārspētu pilnību, apskaidrību un šķīstību. Varbūt tāpēc, redzot burvīgo un gaišo plašumu, neviens nepaliek vienaldzīgs. **18 metru augstā kāpa** Inčupes labajā krastā pie upes ietekas jūrā ir lieliska skatu vieta, kur Tu vari gremdēties sapņos, vērojot Rīgas jūras līci. Vēsturiski Baltā kāpa ir ar smiltīm aplāts smilšakmens iezis, kas veidojies **pirms 405–350 miljoniem gadu**. Turklāt te uzņemti skati vēsturiskajām Rīgas kinostudijas mākslas filmām "Kā gulbji balti padebeši iet" (1956) un "Nauris" (1957).

Saulrieta taka

Ja vēlies piedzīvot spēcīgu pastaigu un ieelpot jūras gaisu, dodies izbaudīt **3,6 km** garo meža taku, kas stiepjas gar jūras piekrasti no Baltās kāpas līdz Saules tiltam. Tavam skatam pavērsies smilšu pludmale un mierpilnais kāpu mežs, kurā aplūkojamas **20 dižpriedes**. Dažas priedes ir pat **196 gadus vecas**. Neaizmirsti klausīties putnu dziesmās un vērot sīkumus. Ja Tev paveiksies, **ieraudzīsī** mazo, īpaši aizsargājamo kukainīti – priežu **sveķotāj-koksgrauzi!**

1 Dabas parks "Piejūra"

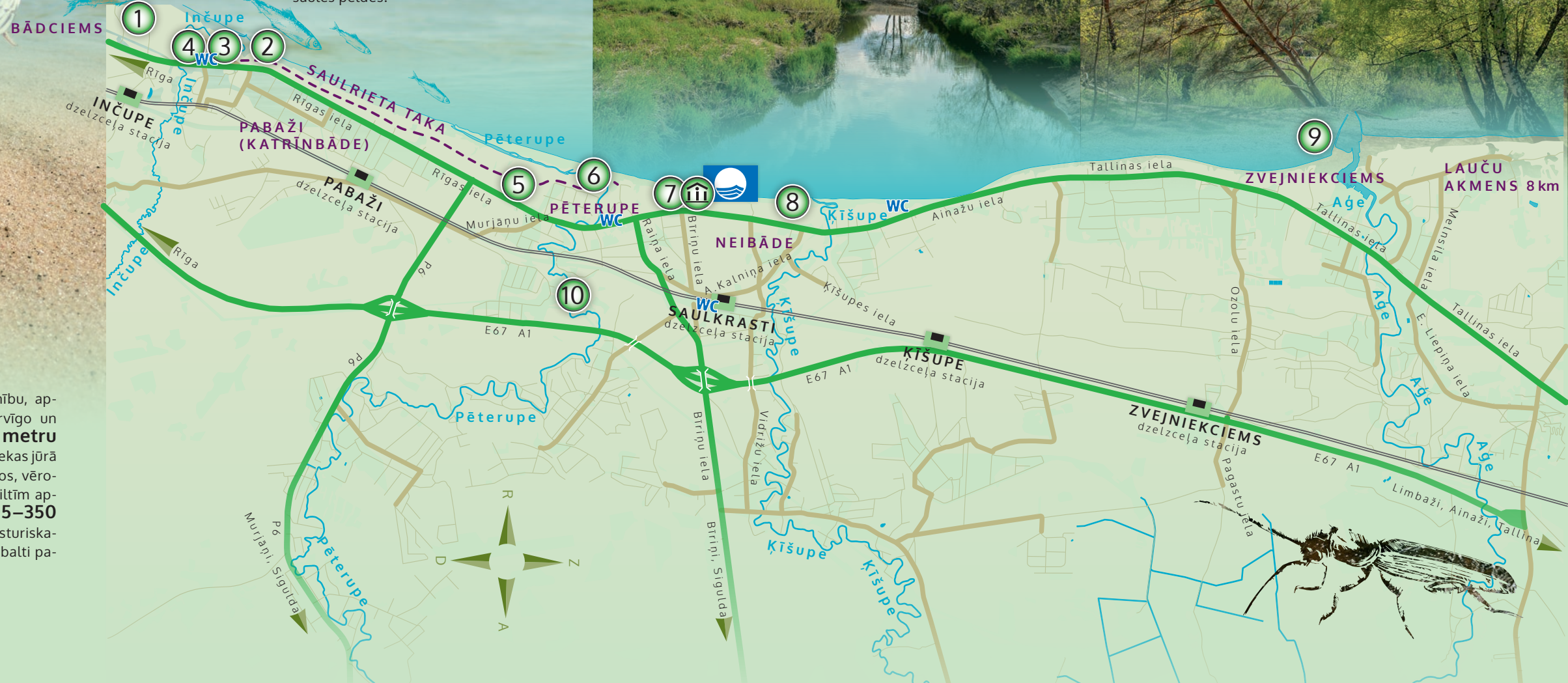
Mežonīgas dabas cienītāji novērtēs Vidzemes jūrmalas piekrasti no Lilastes līdz Baltajai kāpai. Šeit saglabājusies **neskarta daba**, aizsargājami augi un savulaik ceļojoša kāpa. Vai vēlies piepildīt sen lolotu sapni par peldi Ādama un Ievas ietērpā? Dodies uz vienu no vecākajām nūdistu pludmalēm, kas ir iecienīta jau gadu desmitiem, un atbrīvo savu ķermeni no raizēm jūras smilšu, ūdens un saules peldēs!

Katrīnbāde (Pabaži)

Ieguva savu nosaukumu tālajā 17. gadsimtā. Pabažu jūrmalā aizsākās latviešu kuģubūves vēsture. Te tika izveidots viens no pirmajiem Latvijas piekrastes zemnieku buriniekiem – Jānim Mikelsonam un Pēterim Balodim piederošais divmastu kuģis "Victoria". **Saulkrastu piekrastē** trīs kuģu būves vietās – **Pabažos, Pēterupē un Skultē** – laikā no 1852. gada līdz 1913. gadam **uzbūvēti vismaz 52 burinieki**.

2 Inčupe

(garums **12 km**) tek caur mežainu, vietām purvainu apvidu, tāpēc nezinātājus **izbrīna ar savu kafijas krāsas toni**. Upe tek ziemeļu virzienā. Vasarā iespējams brīst pāri Inčupes grīvai.

5 Pēterupe

(garums **42 km**) leņģestecē tek gar jūru un ir viens no garākajiem upes posmiem gar gleznaino jūras piekrasti. Vēsturiski Pēterupei bijuši vairāki nosaukumi: **Pērļupe, Tarupe, Tara** (tulkojumā no lībiešu valodas – Dieva upe, Svētā upe jeb Svētupe). Tu vari šķērsot Pēterupi pāri Saules tiltiņam.

Pēterupes labajā krastā atrodas Saulkrastu vēsturiskā teritorija Pēterupes ciems. Domājams, ka ciems sācis veidoties ap lūgšanu namu (kapelu) tā sauktajos zviedru jeb katolu laikos. Lūgšanu nams bija nosaukts apustuļa Svētā Pētera vārdā, tādēļ arī upei un ciemam dots tāds nosaukums.

6 Saules tiltiņš

Kopskatā vislielākā nozīme ir detaļām. Saules tiltiņš **savieno Saurlrieta taku ar Saulkrastu peldvietu "Centrs"** un savu nosaukumu guvis tiltiņa konstrukcijās atveidotās saules dēļ.

7 Jūras parks, peldvieta "Centrs"

Apvieno laisku atpūtu ar veselīgām un sportiskām aktivitātēm! Jūras parks **aicina baudīt** saulrietus ērtos saulšānās krēslos un izmantot rotaļu ierīces, āra treniņierus, ielu vingrotāju un pludmales volejbola laukumus vai gluži vienkārši atjaunojošu skrējēju gar jūras krastu! Gan mazs bērns, gan pieaugušais te atradīs aizraujošu un sev piemērotu nodarbi.

4 Katrīnas liepas

Vēstures notikumi veido šodien redzamo ainavu Saulkrastu parkos un pludmalēs. Pabažu jūrmalā pie Baltās kāpas atrodas **3,7 m un 2,7 m resnas liepas**, kuras ir **iestādījuši** Krievijas imperatore **Katrīna II**. 1764. gadā Katrīna II pagodināja Igauniju un Vidzemi, ceļojot no Pēterpils uz Rīgu. Keizariene vēlējās pārliecināties, vai arī Vidzemes guberņā joprojām ir zemnieki, kuri neprot lasīt un rakstīt, un vai tos var pirkt un pārdot. Peldes jūrā un skaistā apkārtnē iedvesmoja keizarieni toreiz. Tagad Tev ir iespēja aplūkot senatnes lieciniekus un uzņemt enerģiju Katrīnai II par godu nosauktaj **Katrīnbādē!**

Neibāde

Dibināta **1823. gadā**, kad Bīriņu muižas īpašnieka **grāfa fon Mellina znoti** – Aleksejs fon Pistolkorss un Kārlis fon Reiterns – uz ziemeļiem no Pēterupes **uzcēla pirmās vasarnīcas**. Sākumā Neibāde bija Pēterupes ciema vasarnīcu rajons jeb **"kungu gals"**. Līdz Pirmajam pasaules karam Neibādē uzturējās augstdzimusi atpūtnieki no Pēterburgas, Maskavas, Tērbatas un citām Krievijas impērijas vietām, kā arī Ziemeļvidzemes muižnieki. Tagad te katrs var justies kā muižnieks – arī Tu!

